

Hur pågår läsningen?

Läsa - Undervisning, Årskurs 4-6

När jag jobbade som mellanstadielärare var det inget större problem att fördela (lektions)tiden mellan den fria läsningen och den gemensamma eftersom ämnet svenska i de lägre årskurserna traditionellt haft och har ganska mycket tid. Det var mysigt och bekvämt (faktiskt!) att starta morgonen med 20-30 minuters tyst läsning, men i ärlighetens namn hade jag inte järnkoll på om alla elever verkligen läste. Så här i efterhand får jag nog konstatera att den fria läsningen med "bänkbok" fick för mycket lektionstid. Hur är det ställt med bänkboken idag? Finns den kvar och hur mycket tid får den?

På högstadiet är det svårare med den fria läsningen eftersom tiden är knapp(are). Sedan ganska många år tillbaka har vi ca 150-170 minuter svenska i årskurserna 7-9. Det är mycket som ska rymmas inom dessa minuter. Jag upplever dessutom att det har blivit svårare att låta eleverna välja litteratur och därefter faktiskt få dem att läsa den. Och hur ska jag som lärare hinna med att följa upp varje elevs enskilda läsning? Vad ska eleverna göra före, under och efter läsningen? Frågor som jag har svårt att hitta några riktigt bra svar och lösningar på. Nackdelen med den gemensamma läsningen är att eleverna inte får någon möjlighet att välja. Det kan gå långt mellan titlarna där boken träffar den enskilde eleven rätt i både själ och hjärta. Några läsfrämjande åtgärder som [90 sekunders högläsning](#), [Boktipsa](#), [Synliggöra läsningen](#) och [Hela skolan läser](#) kanske kan vara alternativ som stimulerar den fria läsningen utanför skoltiden?

Idag väljer jag nästan uteslutande att läsa gemensamt med eleverna. Då läser de i alla fall. Det finns många fördelar med den gemensamma läsningen. Läraren kan anpassa utifrån gruppens intressen och behov och variera till exempel innehåll (ämnen), sammanhang, svårighetsgrad, genrer och författarskap. Eleverna får möta många olika frågor och med stor sannolikhet sådant de själva inte skulle ha valt! De breddar därmed sin repertoar och får förhoppningsvis nya kunskaper, erfarenheter och insikter. I en gemensam läsupplevelse kan man också använda kraften i det gemensamma! Möjligheten att samtala och skriva om samma text, kapitel, sida och ord underlättar oerhört i undervisningen.

Hur förhåller du dig till detta dilemma? Dina närmaste ämneskollegor? Skolan?

Just nu läser vi Möss och människor i åk 9. Några elever läser gärna högt för varandra. Härom dagen smög två elever iväg och letade upp en avskild plats och ... bara läste. När de kom tillbaka efter ett stunds läsning sa en av dem: *Det här är den bästa bok vi läst. Helt i min stil. Jag gillar den verkligen!*

Då träffade jag rätt EN gång i alla fall. Alltid något!

